

Oświadczenie Komitetu Kontaktowego UE (KK 1/2018) w sprawie niedociągnięć w mechanizmach dotyczących kontroli i rozliczalności w ramach mechanizmu nadzoru bankowego w strefie euro

13 listopada 2018 r.

Komitet Kontaktowy UE jest zgromadzeniem prezesów najwyższych organów kontroli (NOK) państw członkowskich UE oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego. Przedstawione niżej uwagi opierają się na ustaleniach zawartych w sprawozdaniach z kontroli opublikowanych niedawno przez Europejski Trybunał Obrachunkowy i krajowe NOK Austrii, Cypru, Finlandii, Holandii i Niemiec (zob. załączony wykaz sprawozdań). Uwzględniają również wyniki przeglądu dotyczącego mechanizmu nadzoru bankowego w strefie euro przedstawionego przez Komisję w październiku 2017 r.

Ustanowienie Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego w listopadzie 2014 r. oznaczało zasadniczą zmianę w architekturze nadzoru bankowego w UE. Niemal 130 „istotnych” banków znalazło się pod bezpośrednim nadzorem Europejskiego Banku Centralnego (EBC). Banki te posiadają aktywa o łącznej wartości 21 bln euro, co stanowi 80% łącznej wartości aktywów bankowych w strefie euro. Tymczasem kilka tysięcy banków „mniej istotnych” – czyli małych i średniej wielkości – wciąż podlega nadzorowi krajowemu, choć odpowiedzialność za nadzór ponosi EBC.

W konsekwencji te najwyższe organy kontroli państw strefy euro, które wcześniej były uprawnione do kontrolowania nadzoru nad wszystkimi bankami, obecnie – po wprowadzeniu Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego – nie mogą już pełnić tej funkcji w odniesieniu do banków „istotnych”. Utraty uprawnień wspomnianych krajowych NOK nie kompensują uprawnienia kontrolne przysługujące obecnie Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu względem EBC. Powstała paradoksalna sytuacja – kompetencje w zakresie kontroli nadzoru bankowego są obecnie, w ujęciu ogólnym, bardziej ograniczone niż przed wprowadzeniem Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego.

W kontekście obecnych działań prowadzonych na szczeblu UE na rzecz ukończenia budowy unii bankowej i z myślą o pozyskaniu zaufania obywateli do tej unii należy zagwarantować przestrzeganie podstawowych zasad przejrzystości i rozliczalności. Wymaga to adekwatnych i solidnych mechanizmów kontroli publicznej.

Komitet Kontaktowy wzywa w związku z tym rządy państw i parlamenty narodowe, a także Parlament Europejski, Radę i Komisję Europejską do usprawnienia mechanizmów rozliczalności i kontroli, aby wyeliminować stwierdzone luki. Powinno objąć to w szczególności:

- **dostosowanie uprawnień Europejskiego Trybunału Obrachunkowego** dotyczących kontroli mechanizmu nadzorczego EBC do uprawnień przysługujących Trybunałowi w odniesieniu do innych instytucji unijnych, tak aby zapewnić pełny dostęp do wszelkich informacji, które Trybunał uzna za istotne dla prac kontrolnych;
- **zapewnienie, by krajowe NOK państw strefy euro posiadające uprawnienia** w odniesieniu do nadzoru nad bankami „mniej istotnymi” mogły uzyskiwać dostęp do wszelkich informacji (w tym informacji posiadanych przez EBC), które uznają za istotne, i tym samym wykonywać powierzone im uprawnienia kontrolne;
- **w przypadkach gdy jest to konieczne i wykonalne, rozszerzenie uprawnień kontrolnych tych krajowych NOK w strefie euro, które mają jedynie ograniczone uprawnienia** w odniesieniu do nadzoru nad bankami „mniej istotnymi” **lub nie mają takich uprawnień**, tak aby zagwarantować, że uprawnienia tych NOK obejmują również kontrolowanie krajowych organów nadzorczych.

Załącznik: Wykaz sprawozdań z kontroli dotyczących nadzoru bankowego w UE

Wykaz sprawozdań z kontroli dotyczących nadzoru bankowego w UE

Komitet Kontaktowy

- [Sprawozdanie](#) Komitetu Kontaktowego w sprawie nadzoru ostrożnościowego nad małymi i średniej wielkości („mniej istotnymi”) instytucjami w Unii Europejskiej po wprowadzeniu Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego (grudzień 2017 r.)

Europejski Trybunał Obrachunkowy

- [Sprawozdanie specjalne](#) nr 29/2016 pt. „Jednolity Mechanizm Nadzorczy – dobry początek, lecz konieczne są dalsze usprawnienia” (listopad 2016 r.)
- [Sprawozdanie specjalne](#) nr 2/2018 pt. „Skuteczność zarządzania kryzysowego EBC w odniesieniu do banków” (styczeń 2018 r.)

Izba Obrachunkowa Austrii

- [Sprawozdanie federalne](#) 2017/20 – Nadzór bankowy w Austrii (kwiecień 2017 r.).

Urząd Kontroli Cypru

- Sprawozdanie specjalne CBC/01/2017 pt. „Nadzór bankowy – ramy regulacyjne i organizacja nadzoru nad bankami »mniej istotnymi« na Cyprze”, wraz z pismem przewodnim z 21.11.2017 r. skierowanym do Prezesa Banku Centralnego Cypru i przesyłanym do wiadomości do Ministerstwa Finansów¹

Federalna Izba Obrachunkowa Niemiec

- [Sprawozdanie doradcze](#) nr III 5 – 20 51 03 w sprawie ograniczenia uprawnień kontrolnych niemieckiego NOK w dziedzinie nadzoru nad bankami i instytucjami finansowymi (styczeń 2016 r.)
- [Sprawozdanie doradcze](#) nr III 5 – 2016 – 0633 w sprawie ograniczenia uprawnień kontrolnych niemieckiego NOK w dziedzinie nadzoru nad bankami i instytucjami finansowymi (styczeń 2017 r.).

Powszechna Izba Obrachunkowa Holandii

- [Sprawozdanie](#) pt. „Nadzór nad bankami w Holandii”, 27.9.2017.
- [Pismo](#) skierowane do parlamentu Holandii towarzyszące sprawozdaniu Komitetu Kontroli w sprawie nadzoru ostrożnościowego nad małymi i średniej wielkości („mniej istotnymi”) instytucjami w Unii Europejskiej po wprowadzeniu Jednolitego Mechanizmu Nadzorczego (grudzień 2017 r.), 14.12.2017, wraz z komunikatem prasowym w języku angielskim.

¹ Dokument nie jest publicznie dostępny.